DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH

Państwa Polskiego.

WARSZAWA. № 2. 30 Grudnia 1918 r.

TREŚĆ:

DEKRET

o najwyższej władzy reprezentacyjnej Republiki Polskiej.

Na podstawie dekretu z d. 14 listopada r. b. przedłożył mi p. Prezydent Ministrów uchwalony przez Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej projekt utworzenia Najwyższej władzy reprezentacyjnej Republiki Polskiej aż do czasu zwołania Sejmu Ustawodawczego.

Zatwierdzając przedłożony mi projekt, stanowię, co następuje:

Art. 1. Obejmuję, jako Tymczasowy Naczelnik Państwa, Najwyższą Władzę Republiki Polskiej i będę ją sprawował aż do czasu zwołania Sejmu Ustawodawczego.

Art. 2. Rząd Republiki Polskiej stanowią mianowani przezemnie i odpowiedzialni przedemną aż do zebrania się Sejmu Prezydent Ministrów i Ministrowie.

Art. 3. Projekty ustawodawcze uchwalone przez Radę Ministrów ulegają mojemu zatwierdzeniu i uzyskują moc obowiązującą, o ile sama ustawa inaczej nie stanowi, z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego; tracą one moc obowiązującą, o ile nie będą przedstawione na pierwszem posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego do jego zatwierdzenia.

Art. 4. Akty rządowe kontrasygnuje Prezydent Ministrów.

Art. 5. Sądy wydają wyroki w imieniu Republiki Polskiej.

Art. 6. Wszyscy urzędnicy Państwa Polskiego składają przysięgę na wierność Republice Polskiej według ustalić się mającej przez Radę Ministrów roty.

Art. 7. Mianowanie wyższych urzędników państwowych, zastrzeżone w myśl przepisów dotychczasowych Głowie Państwa, wychodzić będzie odemnie, na propozycję Prezydenta Ministrów i właściwego Ministra.

Art. 8. Budżet Republiki Polskiej na pierwszy okres budżetowy uchwali Rząd i przedłoży mi do zatwierdzenia.

Dan w Warszawie, dnia 22 listopada 1918 roku.

J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:
Moraczewski.

(Dziennik Praw № 17 z dnia 29. XI 1918 r. poz. № 41).

DEKRET

o 8-mio godzinnym dniu pracy.

Art. 1. Od dnia ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego niniejszych przepisów praca robotnika lub pracownika we wszystkich zakładach przemysłowych, górniczych, hutniczych, rzemieślniczych, przy komunikacjach lądowych i wodnych oraz przedsiębiorstwach handlowych trwać ma bez wliczenia przerw odpoczynkowych najwyżej 8 godzin na dobę, zaś w dni sobotnie godzin 6.

Art. 2. W tych działach pracy, w których charakter zajęć wymaga dłuższej jednorazowej pracy, ogólna liczba godzin pracy w tygodniu nie może przekraczać 46 godzin, nie wliczając przerw odpoczynkowych.

Art. 3. W handlu 6-cio godzinny dzień pracy przeniesiony być może, na mocy uchwały gminy miejskiej lub wiejskiej, z dnia sobotniego na inny powszedni dzień w tygodniu. Uchwała taka wymaga zatwierdzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4. Dekret niniejszy nie może pociągnąć za sobą obniżenia płac robotników i pracowników.

Art. 5. Nadliczbowe godziny pracy muszą być specjalnie wynagradzane, przyczem odnośna umowa, dotycząca dobrowolnych nadliczbowych godzin, winna być bezzwłocznie przedstawiona do zatwierdzenia inspektorowi pracy. Obowiązkowa praca dodatkowa usprawiedliwioną być może tylko przez warunki, wywołane siłą wypadków żywiołowych lub przez wyjątkowe okoliczności.

Art. 6. Pracodawcy, winni przekroczeń w zakresie niniejszych przepisów, podlegać będą w drodze administracyjnej grzywnom do marek 5000.

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu przekazuje się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej. Do chwili zorganizowania w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej inspekcji pracy czynności w tym zakresie spełniać będą polityczne władze administracyjne.

Art. 8. Minister Pracy i Opieki Społecznej wydawać będzie w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu rozporządzenia szczegółowe co do wykonania niniejszych przepisów i rozstrzygać wątpliwości, wyniknąć mogące przy ich stosowaniu.

Dan w Warszawie, dnia 23 listopada 1918 roku.

Naczelnik Państwa:

J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:

Moraczewski

(Dziennik Praw № 17 z dnia 29. XI 1918 r. poz. № 42).

DEKRET

o sekwestrze surowców, półfabrykatów i towarów.

Art. 1. Wszystkie rozporządzenia b. władz okupacyjnych, dotyczące sekwestru surowców, półfabrykatów i wszelkich towarów, pozostają aż do dalszych zarządzeń w mocy, a to ze względu na wywołany rządami okupantów brak surowców na potrzeby ludności i przemysłu oraz w celu zapobieżenia wywozowi zapasów krajowych zagranicę.

Art. 2. Sprzedaż i przewóz zasekwestrowanych na mocy powyższych rozporządzeń towarów może odbywać się jedynie na podstawie pozwoleń.

O miejscu i terminie, od którego rozpocznie się wydawanie pozwoleń, nastąpi oddzielne rozporządzenie.

Dan w Warszawie, dnia 23 listopada 1918 roku.

Naczelnik Państwa:
J. Pilsudski.

Prezydent Ministrów:
Moraczewski

(Dziennik Praw № 17 z dnia 29. XI 1918 r. poz. № 44).

DEKRET

o utworzeniu Rad Gminnych na obszarze b. Królestwa Kongresowego.

Do czasu wydania przez Sejm ustawy o samorządzie gminnym zarządza się, co następuje:

Art. 1. Ustawa o urządzeniu gmin wiejskich w Królestwie Polskiem z dnia 2 marca 1864 r. (zbiór praw, t. II, rozdział V: Organizacja Zarządu Królestwa Polskiego, art. 194—313) zachowuje moc obowiązującą ze zmianami i uzupełnieniami, w poniższych artykułach przewidzianemi.

Art. 2. W każdej gminie tworzy się Radę Gminną. Jednocześnie znosi się dotychczas istniejący urząd pełnomocników gminnych (art. 229 i 230 organ. zarz. K. P.). Wykonanie uchwał Rady gminnej należy do wójta.

Członkowie Rady Gminnej.

Art. 3. Rada Gminna składa się z wójta i 12-tu członków, wybieranych za pomocą tajnego głosowania przez Zgromadzenie Gminne względną większością głosów.

Członkowie Rady Gminnej pełnią swe obowiązki bezpłatnie.

Art. 4. Na członków Rady Gminnej oraz na wójta mogą być obrane osoby, które mają prawo udziału w Zgromadzeniu Gminnem, jednak wójt musi mieć 25 lat skończonych, a również umieć czytać i pisać po polsku.

Art. 5. Zgromadzenie Gminne wybiera jednocześnie z wójtem i członkami Rady Gminnej zastępcę wójta i 6-ciu zastępców członków Rady Gminnej.

W razie ustąpienia którego z członków Rady Gminnej lub wybrania go na wójta, miejsce jego zajmuje zastępca, który otrzymał z kolei największą ilość głosów.

Art. 6. Okres urzędowania członków Rady Gminnej i ich zastępców trwa lat 3.

Zakres działalności.

Art. 7. Do zakresu działalności Rady Gminnej należy:

a) przygotowanie wniosków i budżetu na Zgromadzenie Gminne oraz czuwanie nad wykonaniem jego uchwał;
b) zawiadywanie nieruchomościami i funduszami, należącymi do gminy lub przez nią zarządzanymi;
c) kierownictwo i dozór nad instytucjami i zakładami gminnymi;
d) mianowanie, kontrola i usuwanie urzędników gminnych, nominację i uwolnienie pisarza zatwierdza jednak władza nadzorcza;
e) kontrola działalności wójta.

Z działalności swej Rada Gminna conajmniej raz do roku składa sprawozdanie wobec Zgromadzenia Gminnego.

Urzędowanie.

Art. 8. Wójt jest przewodniczącym Rady Gminnej. Przewodniczący zwołuje Radę Gminną na posiedzenia przynajmniej raz na miesiąc, w razie potrzeby zaś częściej. Przewodniczący obowiązany jest zwołać Radę Gminną na żądanie pięciu członków. Zebrania Rady Gminnej są prawomocne przy udziale conajmniej połowy członków. Uchwały zapadają większością głosów obecnych, w razie równego podziału głos przewodniczącego przeważa.

Art. 9. O ile członek Rady Gminnej opuści trzy z rzędu posiedzenia Rady bez podania ważnych powodów, Rada Gminna może wykluczyć takiego członka na wniosek trzech członków Rady Gminnej.

Art. 10. Obrady Rady Gminnej są jawne. O ile przeto miejsce pozwala, na posiedzenia Rady mogą przychodzić za biletami, wydanymi przez przewodniczącego Rady Gminnej, mieszkańcy gminy, nie mają jednak prawa zabierania głosu i mogą być z polecenia przewodniczącego usunięci w razie przeszkadzania obradom. Rada Gminna może większością głosów uznać swe posiedzenia za poufne.

Wszystkie uchwały Rady Gminnej wpisuje się do specjalnej księgi protokułów, która jest dostępna dla każdego mieszkańca gminy. Sekretarzem Rady gminnej jest pisarz, który ma głos doradczy.

Art. 11. Do ważności umów, zobowiązujących gminę, jako osobę prawną, potrzebny jest podpis wójta i przynajmniej dwuch z czterech członków, upoważnionych do tego przez Radę Gminną.

Zgromadzenie Gminne.

Art. 12. Prawo udziału w Zgromadzeniach Gminnych przyznane zostaje odtąd wszystkim, zarówno mężczyznom jak i kobietom, o ile mają przynależność państwową polską i 21 lat skończonych oraz od sześciu miesięcy zamieszkują w gminie. Zastrzeżenia, przewidziane w art. 197 Organizacji Zarządu Królestwa Polskiego, zachowują swą moc.

Art. 13. W razie nieuchwalenia w ciągu miesiąca budżetu przez Zgromadzenie Gminne — mimo dwukrotnego zwoływania go w tym celu — Sejmik Powiatowy na wniosek Rady Gminnej ustala budżet obowiązujący gminę.

Władza nadzorcza.

Art. 14. Przepisy o przekraczaniu kompetencji przez Zgromadzenie Gminne, o zatwierdzaniu, uchylaniu i unieważnianiu ich uchwał (art. 199, 200, 201 i 243 Organ. Zarz. K. P.) będą stosowane i do uchwał Rad Gminnych, przyczem nadzór nad działalnością Rad Gminnych wykonywują urzędy, którym powierzono władzę nadzorczą nad samorządem gminnym.

Funkcje Naczelnika Powiatu będzie pełnił Powiatowy Komisarz Ludowy.

W wypadkach większej wagi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych może na wniosek urzędu nadzorczego rozwiązać Radę Gminną, obowiązane jest jednakże zarządzić w ciągu dwuch tygodni nowe wybory i polecić wójtowi zarządzanie sprawami gminnemi na czas przejściowy.

Wykonanie rozporządzenia.

Art. 15. Wykonanie niniejszego rozporządzenia poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Dan w Warszawie, d. 27 listopada 1918 r.

Naczelnik Państwa:
J. Pilsudski

Prezydent Ministrów:
Moraczewski

Minister Spraw Wewnętrznych:
Thugutt

(Dziennik Praw № 18 z dnia 6/XII 1918 r. poz. № 48).

DEKRET

Rady Regencyjnej w przedmiocie przysięgi dla ministrów, urzędników, sędziów i adwokatów.

My, RADA REGENCYJNA KRÓLESTWA POLSKIEGO, postanowiliśmy i stanowimy, jak następuje:

Art. 1. Ministrowie, urzędnicy i sędziowie Państwa Polskiego przed objęciem urzędu, tudzież adwokaci przed zapisaniem ich na listę adwokacką, składają przysięgę według rot następujących:

a) Ministrowie:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu, Ojczyźnie i Narodowi Polskiemu, że na powierzonym mi urzędzie Ministra Państwa Polskiego dążyć będę do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi mojej Ojczyzny, Majestat Państwa Polskiego w najwyższem mając zachowaniu; Radzie Regencyjnej, do czasu powołania Króla lub Regenta naczelną władzę Państwa Polskiego piastującej, wierności dochowam; sztandar honoru i godności Narodu dzierżyć będę wysoko wobec swoich i obcych; przepisów prawa strzedz będę pilnie, rację stanu i dobro pospolite mając zawsze przed oczyma; włożone na mnie obowiązki według sumienia, tudzież z pełną świadomością ciążącej na mnie odpowiedzialności wobec Boga, Państwa i Narodu wypełniać będę.

Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Syna Jego Męka“.

b) Urzędnicy:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu, Ojczyźnie i Narodowi Polskiemu na powierzonym mi urzędzie przyczyniać się do uregulowania wolności, niepodległości i potęgi mojej Ojczyzny, pożytek Państwa Polskiego oraz dobro publiczne mając zawsze przed oczyma, Radzie Regencyjnej do czasu powołania Króla lub Regenta naczelną władzę Państwa Polskiego piastującej, wierności dochować; Narodowi Polskiemu z całej duszy wiernie służyć, wszystkich obywateli kraju w równem mając zachowaniu; przepisów prawa strzedz pilnie, obowiązki urzędu mego spełniać gorliwie i sumiennie, polecenia przełożonych wykonywać dokładnie, tajemnicy urzędowej dochować.

Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Syna Jego Męka”,

c) Sędziowie:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu, Ojczyźnie i Narodowi Polskiemu na powierzonym mi urzędzie Sędziego przyczyniać się do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi mojej Ojczyzny, pożytek Państwa Polskiego i dobro publiczne mając zawsze przed oczyma; Radzie Regencyjnej, do czasu powołania Króla lub Regenta naczelną władzę Państwa Polskiego piastującej, wierności dochować; Narodowi Polskiemu z całej duszy wiernie służyć; obowiązki urzędu mego spełniać gorliwie: sprawiedliwość bezstronnie wedlug sumienia i zgodnie z przepisami prawa wymierzać.

Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Syna Jego Męka”.

d) Adwokaci:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu, Ojczyźnie i Narodowi Polskiemu, Ojczyzny wolność, niepodległość i potęgę mieć zawsze przed oczyma, rady i pomocy przeciw prawu, dobrym obyczajom, porządkowi publicznemu i bezpieczeństwu Państwa Polskiego nie dawać; interesy klijentów zgodnie z ustawą i sumieniem ochraniać; dla sądów

i władz publicznych poszanowanie zachowywać; obowiązki zawodu gorliwie spełniać; honoru i godności stanu adwokackiego strzedz. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Syna Jego Męka".

Art. 2. Według rot, wyżej w art. 1 przytoczonych, składają przysięgę osoby, należące do wyznań chrześcijańskich. Osoby, należące do wyznania mojżeszowego lub mahometańskiego, składają przysięgę według tej samej, art. 1 przepisanej, roty, z tą tylko zmianą, że ustęp początkowy przysięgi brzmieć będzie: „Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu" z opuszczeniem wyrazów „w Trójcy Świętej Jedynemu", zaś ustęp końcowy brzmieć będzie: „Tak mi Panie Boże dopomóż„ z opuszczeniem wyrazów: „i niewinna Syna Jego Męka".

Art. 3. Ministrowie Państwa Polskiego składają przysięgę wobec władzy, która ich mianowała, lub umocowanego delegata tej władzy. Prezesi Sądu Najwyższego, tudzież Sądów Apelacyjnych i Okręgowych—wobec Ministra Sprawiedliwości; Sędziowie—wobec prezesa właściwego Sądu; Urzędnicy wszelkich stopni—wobec osoby, która ich mianowała lub zwierzchnika właściwego urzędu; Adwokaci—wobec właściwej Rady Adwokackiej lub Sądu, pełniącego zastępczo jej funkcje.

Art. 4. Władza lub osoba, wobec której przysięga ma być złożona, może powołać do jej odebrania urzędnika lub osobę duchowną tego wyznania, do którego należy składający przysięgę; wykonanie przysięgi odbędzie się zawsze wobec osób, wymienionych w artykule poprzednim.

Art. 5. Wykonanie przysięgi odbywa się przez odczytanie roty przez osobę słkadającą przysięgę, bądź powtarzanie jej za osobą odbierającą przysięgę z zastosowaniem się przytem do obrządku wyznania, do którego osoba składająca przysięgę należy, w szczególności:

a) osoby wyznania rzymsko-katolickiego składają przysięgę przed Krucyfiksem; przy wygłaszaniu roty podnoszą dwa palce prawej ręki do góry, a po wygłoszeniu całują krzyż;

b) osoby wyznania ewangelicko-reformowanego i ewangelicko-augsburskiego składają przysięgę przed Krucyfiksem i przy wygłaszaniu roty podnoszą dwa palce prawej ręki do góry; osoba odbierająca przysięgę winna przed zaprzysiężeniem upewnić się, że składający przysięgę jest konfirmowany, oraz wskazać na ważność i świętość tego aktu religijnego;

c) osoby wyznania mojżeszowego wygłaszają rotę przysięgi, mając głowę nakrytą i trzymając Torę w ręku lub kładąc na niej dwa palce.

Art. 6. O dopełnieniu aktu przysięgi sporządzony bedzie protokuł, zawierający datę, imię i nazwisko osoby składającej przysięge, oznaczenie obejmowanego urzędu oraz dosłowny tekst roty przysięgi. Protokuł ten ma podpisać osoba składająca przysięgę oraz osoby, uczestniczące w myśl zasad art. 3 przepisów niniejszych w charakterze urzędowym w akcie wykonywania przysięgi.

Art. 7. Przepisy niniejsze otrzymują moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Praw Królestwa Polskiego.

Dan w Warszawie, dnia 20 lutego 1918 roku.

L. S.

† Aleksander Kakowski
Zdz. Lubomirski
Józef Ostrowski

Prezydent Ministrów:
w z.
J. M. Pomorski.

(Dziennik Praw № 4 z dnia 5/III 1918 r. poz. № 6).

ROZPORZĄDZENIE

Rady Ministrów w przedmiocie roty przysięgi dla urzędników i sędziów.

Na podstawie art. 6 Dekretu o najwyższej władzy reprezentacyjnej Republiki Polskiej z dnia 22 listopada 1918 r. (Dz. Praw № 17 poz. 41) w rotach przysięgi, ustalonych Dekretem z dnia 20 lutego 1918 r. (Dz. Praw № 4 poz. 6) wyrazy „Radzie Regencyjnej, do czasu powołania Króla lub Regenta naczelną władzę Państwa Polskiego piastującej“ zastąpić należy słowami: „Republice Polskiej.“

Warszawa, d. 2 grudnia 1918 r.

Prezydent Ministrów:
Moraczewski

(Dziennik Praw № 18 z d. 6.XII 1918 r. poz. № 49.)

DEKRET

o wyjęciu z pod mobilizacji osób, pełniących służbę przy władzach i urzędach państwowych i publicznych.

Osoby, pełniące służbę przy władzach i urzędach państwowych, miejskich, gminnych, kolejach, telegrafach, telefonach, jako też w szkołach, nie podlegają rozkazowi mobilizacyjnemu, ogłoszonemu dekretem Rady Regencyjnej z d. 4 listopada r. b., i winny pozostać na zajmowanych stanowiskach.

Powyższe władze i urzędy, jak również instytucje społeczne, finansowe, dobroczynne i inne o charakterze użyteczności publicznej mają prawo reklamować z wojska pracowników, niezbędnych do należytego pełnienia czynności tych władz i instytucji. Reklamacje winny być poświadczone przez odpowiedniego ministra i przedłożone do decyzji Ministrowi Spraw Wojskowych.

Dan w Warszawie, dnia 7 grudnia 1918 roku.

Naczelnik Państwa:
J. Pilsudski

Prezydent Ministrów:
Moraczewski

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Prauss

(Dziennik Praw № 19 z dnia 14.XII 1918 r. poz. № 54).

DEKRET

w przedmiocie utworzenia Urzędu Rozdzielczego w celu centralizacji zamówień rządowych.

Art. 1. Przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu powstaje Urząd Rozdzielczy zamówień rządowych na wyroby przemysłowe, w którego skład wchodzą delegaci Ministerstw: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Spraw Wojskowych, Aprowizacji, Robót Publicznych, Komunikacji. Poczt i Telegrafów i Skarbu.

Art. 2. Przewodniczącego Urzędu Rozdzielczego mianuje Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Wszystkie organy rządowe winny skierowywać swoje zamówienia na wyroby przemysłowe do Urzędu Rozdzielczego, który będzie dzielił te zamówienia pomiędzy odpowiednie zakłady przemysłowe.

Art. 4. Opracowanie przepisów, któremi Urząd Rozdzielczy rządzić się będzie przy wykonaniu swoich zadań, powierza się Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

Dan w Warszawie, dnia 7 grudnia 1918 roku.

Naczelnik Państwa:
J. Pilsudski

Prezydent Ministrów:
Moraczewski

Minister Przemysłu i Handlu:
J. Iwanowski

(Dziennik Praw № 19 z dnia 14.XII 1918 r. poz. № 55.)

DEKRET

w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego.

Art. 1. 1) Wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, znajdujący się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej:

a) należący do „ordynacji książąt Warszawskich hrabiów Paskiewiczów-Erywańskich";

b) pocerkiewny oraz stanowiący uposażenie duchowieństwa prawosławnego;

2) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, których ani właściciele ani ustanowieni przez nich zarządcy nie są obecni w kraju;

3) przedsiębiorstwa przemysłowe, których utrzymanie w ruchu lub puszczenie w ruch, oraz posiadłości ziemskie, których zabezpieczenie lub zagospodarowanie leży w interesie Państwa;

4) zakłady i urządzenia użyteczności publicznej (jak np. elektrownie, gazownie, wodociągi, tramwaje)

mogą być objęte pod zarząd państwowy.

Art. 2. Ustanowienie i wykonywanie zarządu państwowego należy:

a) w stosunku do wszelkiego rodzaju dóbr nieruchomych, prócz wymienionych poniżej pod lit. b. i c. a także przedsiębiorstw przemysłu rolnego i leśnego—do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

b) w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych — do Ministra Przemysłu i Handlu;

c) w stosunku do zakładów i urządzeń użyteczności publicznej — do Ministra Spraw Wewnętrznych;

d) w stosunku do sum pieniężnych i kapitałów w gotówce, papierach wartościowych lub zobowiązaniach, o ile nie stanowią one przynależności majątków, pod lit. a. b. c. wymienionych—do Ministra Skarbu.

Art. 3. Do każdego majątku, nad którym ustanowiony zostaje zarząd państwowy, władza, w art. 2 wskazana, mianuje zarządcę państwowego; obowiązki zarządców państwowych mogą być powierzane, w miarę potrzeby, bądź osobom do ich pełnienia specjalnie powołanym, bądź urzędom państwowym lub organizacjom społecznym.

Art. 4. O każdym wypadku ustanowienia zarządu i mianowania zarządcy państwowego podane będzie do publicznej wiadomości w gazecie urzędowej.

Art. 5. Właściciel majątku, wziętego w zarząd państwowy, albo osoby, pod których zarządem majątek pozostaje, obowiązani są dostarczyć zarządcy państwowemu wszelkie dane majątku dotyczace (księgi, rachunki, rejestra, wykazy, inwentarze etc.) pod rygorem art. 139 K. K.

Art. 6. Zarządca państwowy zarządza powierzonym mu majątkiem lub przedsiębiorstwem i jest wyłącznie upoważniony do wykonywania czynności prawnych, dotyczących tego zarządu.

Art. 7. Wszelkie prawa do majątku, nabyte przez osoby trzecie w czasię, gdy majątek był pod zarządem b. władz okupacyjnych, mogą być wykonywane tylko za zezwoleniem zarządu państwowego.

Art. 8. Koszty zarządzania majątkiem, wraz z wynagrodzeniem zarządcy państwowego, obciążają majątek w zarząd objęty. Wysokość wynagrodzenia zarządcy ustala właściwy Minister.

Art. 9. Zarządca państwowy odpowiedzialny jest za swe czynności tylko przed władzą mianującą.

Art. 10. Wszelkie wpływy, osiągane z zarządzanego majątku, po potrąceniu wydatków bieżących, zarządca państwowy składać będzie na rachunek specjalny danego majątku do kas państwowych lub przez rząd wskazanych. Podnoszenie gotowizny z rachunków tych dokonywane bedzie przez zarządców państwowych, na mocy ogólnego lub specjalnego upoważnienia właściwego Ministra.

Art. 11. Szczegółowe przepisy oraz instrukcje, określające zakres uprawnień i tryb postępowania zarządców państwowych, wydadzą właściwi Ministrowie (art. 2).

Art. 12. Dekret z dnia 23 listopada r. b. o sekwestrze zakładów przemysłowych zostaje uchylony.

Zarządy państwowe, powołane na mocy dekretu z dnia 23 listopada r. b., będą czynne nadal stosownie do przepisów dekretu niniejszego.

Dan w Warszawie, dnia 16 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezes Ministrów:
(—) *J. Moraczewski.*

(Dziennik Praw № 21 z dnia 28.XII. 1918 r. poz. № 67).

DEKRET

o przedmiocie ochrony majątku nieobecnych właścicieli.

Art. 1. W przedmiocie ochrony majątku właścicieli nieobecnych, zarządzanego przez władze okupacyjne w drodze przymusowej administracji, stosowac należy przepisy art. 36—38 Kodeksu Cywilnego Kr. Pol. oraz Ustawy Postępowania Cywilnego.

Art. 2. Każda władza państwowa, samorządowa, lub osoba prywatna, powziąwszy wiadomość o majątku, który pozostaje bez opieki wskutek nieobecności właściciela lub jego pełnomocnika, winna o tem niezwłocznie zawiadomić najbliższy urząd prokuratorski.

Art. 3. Każdy, kto sprawował z ramienia b. władz okupacyjnych zarząd przymusowy, winien przekazać niezwłocznie majątek pod jego zarządem pozostający, łącznie ze wszelkiemi rachunkami i dowodami oraz gotowizną, jaka w rękach zarządcy się znajduje, obecnemu w kraju właścicielo-

wi lub jego pełnomocnikowi, a w razie ich nieobecności — wyznaczonej przez sąd osobie.

Art. 4. W wypadkach, gdy przed wyznaczeniem właściwego zarządcy zajdzie potrzeba natychmiastowych zarządzeń w celu ochrony majątku właściciela nieobecnego, najbliższa władza samorządowa przedsiębierze niezbędne środki, zawiadamiając niezwłocznie właściwy urząd prokuratorski.

Art. 5. Dekret niniejszy nie dotyczy majątków, podlegających zarządowi państwowemu na mocy specjalnych przepisów i rozporządzeń.

Dan w Warszawie, dnia 16 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *J. Moraczewski.*

(Dziennik Praw № 21 z d. 28.XII 1918 r. poz. № 68).

DEKRET

o zatwierdzeniu i zmianie statutów spółek akcyjnych.

Art. 1. Statuty spółek akcyjnych zatwierdzają i zmieniają łącznie Ministrowie Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w porozumieniu z właściwymi ze względu na przedmiot spółki Ministrami.

Art. 2. Podania o zatwierdzenie i zmianę statutów spółek akcyjnych winny być składane do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, prócz statutów spółek akcyjnych kredytowych i asekuracyjnych, które winny być składane do Ministerstwa Skarbu.

Art. 3. Statuty spółek akcyjnych oraz wszelkie ich zmiany będą ogłaszane w Dzienniku Praw na koszt petentów.

Art. 4. Ogłoszenia, nakazane statutami spółek, winny być drukowane w gazecie rządowej oraz w jednej z miejscowych gazet, według wyboru walnych zgromadzeń.

Art. 5. Postanowienia powyższe nie mają zastosowania w prowincjach, w których obowiązują przepisy ustanowione o powstawaniu spółek akcyjnych w drodze rejestracji sądowej, bez uprzedniego zezwolenia rządu.

Dan w Warszawie, dnia 24 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *J. Moraczewski.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *J. Iwanowski.*

(Dziennik Praw № 1 z d. 3.I 1919 r. poz. № 78).

Do Pana
FRANCISZKA WOJDY
w miejscu.

Mianuję Pana Ministrem Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Warszawa, d. 18 listopada 1918 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:
J. Moraczewski.

(„Monitor Polski“ z d. 19.XI 1918 r. № 207).

OBWIESZCZENIE.

Tymczasowy Rząd ludowy Republiki Polskiej niniejszem podaje do wiadomości publicznej, co następuje:

1) wszelki majątek, pozostały po b. okupantach, oraz wszelkie opuszczone przez nich gmachy, lokale, składy i t. p. przeszły na własność Republiki Polskiej lub pod jej zarząd.

Wobec tego rozporządzać niemi mogą tylko osoby, przez Tymczasowy Rząd Ludowy upoważnione, zajmowanie zaś wymienionych lokali i majątku przez jakiekolwiek organizacje prywatne lub społeczne, partje polityczne, stowarzyszenia, związki i t. p., bez upoważnienia Rządu jest niedopuszczalne.

2) Opiekę nad zakładami przemysłowemi i handlowemi oraz nad instytucjami użyteczności publicznej roztacza Tymczasowy Rząd Ludowy za pomocą swoich organów.

Wobec tego niepotrzebne i ze stanowiska interesu publicznego niedopuszczalne są samowolne rozporządzenia partji, organizacji i stowarzyszeń, dotyczące tych zakładów i instytucji (stawianie wart, wydawanie zarządzeń, nakładanie pieczęci i t. p.).

Natomiast wzywa się ludność do niezwłocznego zawiadamiania go o wszystkich instytucjach, potrzebujących opieki i nadzoru—celem wydania niezbędnych zarządzeń.

Warszawa, d. 20 listopada 1918 r.

Prezydent Ministrów:
(—) *Moraczewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Thugutt.*

Minister Aprowizacji: w z.
(—) *Minkiewicz.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Iwanowski.*

(„Monitor Polski“ z d. 21.XI 1918 r. № 209).

POSTANOWIENIE.

Rada Ministrów na posiedzeniu z dnia 22 listopada 1918 r. powzięła następującą uchwałę:

1) Zarząd wszystkich gmachów państwowych w Polsce należy do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

2) Ministerstwa, Urzędy oraz Instytucje, pragnące zająć na swoje potrzeby jakiekolwiek gmachy państwowe, winny uzyskać zgodę Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

3) Gmachy, zajęte bez zgody lub wbrew decyzji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, mają być opróżnione w terminie przez Ministra Rolnictwa wskazanym.

4) Ministerstwo Spraw Wojskowych wyznaczy swego przedstawiciela w celu stałego porozumienia z Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych co do przeznaczenia gmachów państwowych na potrzeby wojska i wszelkich Instytucji Wojskowych.

5) Przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wojskowych będzie miał prawo zarządzić, stosownie do porozumienia z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, opróżnienie przez wojskowość gmachów, których zajęcie nie będzie koniecznem dla interesów bezpieczeństwa państwowego.

(„Monitor Polski" z dn. 23-XI 1918 r. № 211).

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW.

Na posiedzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada uchwalono zmienić nazwę Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych na Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

(„Monitor Polski" z dn. 30-XI 1918 r. № 217).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1918 r. w sprawie wstrzymania poborów cywilnych oficerom:

„Oficerów (gażystów) wojska polskiego, którzy zajmują równocześnie posady w cywilnej służbie państwowej (chociaż jej istotnie nie pełnią), uważać się będzie za urlopowanych w cywilnej służbie państwowej, o ile do dnia 31-go grudnia 1918 r. nie obejmą napowrót obowiązków służbowych. Z tym dniem nastąpi również wstrzymanie ich poborów w służbie cywilnej. W wyjątkowych, uwzględnienia godnych wypadkach rozstrzyga Ministerstwo Spraw Wojskowych w porozumieniu z odnośnem Ministerstwem".

(„Monitor Polski" z dn. 23-XII 1918 r. № 236).

ODEZWA

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie otoczenia opieką mienia narodowego.

Z chwilą objęcia władzy przez Rząd Polski sprawowanie opieki i zarządu nad mieniem narodowem należy do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Zarówno jak we wszystkich innych poczynaniach władz i w tej dziedzinie nieodzownem jest współdziałanie wszystkich czynników państwowych i społecznych, nadewszystko zaś pomoc samej ludności miejskiej i wiejskiej.

Najdonioślejsze znaczenie gospodarcze dla Państwa posiadają: lasy, dobra, gmachy i budynki państwowe wraz z inwentarzem żywym i martwym, oraz lasy i dobra donacyjne, majątki poduchowne, klasztorne i probostw prawosławnych, majątki ziemskie byłego banku Włościańskiego i t. p.

Niezwłocznie po ustaniu okupacji Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych przedsięwzięło możliwe środki w celu objęcia dóbr tych pod swój zarząd, jednak wobec trudności komunikacyjnych i pocztowych oraz innych przeszkód natury technicznej zarządzenia Ministerstwa nie mogą być wystarczające.

Całe społeczeństwo dziś stanąć winno na straży mienia narodowego i chronić je przed zniszczeniem.

W przeświadczeniu, że usiłowania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w tej mierze znajdą czynne poparcie u tych, dla których drogą jest sprawa zabezpieczenia majątku narodowego wzywam wszystkie urzędy gminne i powiatowe, wszystkie instytucje samorządowe i społeczne oraz wszystkich obywateli, aby roztoczyli wspólną pieczę nad naszym dobytkiem narodowym i współdziałaniem swojem przyczynili się do ochrony jego całości.

Przybywającym na miejsce funkcjonarjuszom Ministerstwa należy ułatwiać objęcie urzędowania i nadal im dopomagać w wykonywaniu trudnego i doniosłego zadania ochrony mienia narodowego.

Zaznaczam nadto, iż wszelkie dobro ruchome jak surowce, materjały, inwentarze żywe i martwe i t. p. pozostawione przez byłe władze okupacyjne winne być również dla Państwa Polskiego zabezpieczone.

Warszawa, 5 grudnia 1918 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Janicki.*

(„Monitor Polski“ z dn. 5-XII 1918 r. № 221).

OKÓLNIK № 2

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie zmiany nazwy Misterstwa.

Do PP. Szefów Sekcji, Wice-Prezesa Głównej Komisji Ziemskiej oraz PP. Prezesów Komisji Ziemskich Okręgowych.

Na mocy uchwały Rady Ministrów z d. 22 listopada 1918 r. dotychczasowe Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych otrzymało nazwę „Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych".

Komunikując o tem, proszę Pana o podanie rzeczonej uchwały wszystkim podwładnym Mu urzędnikom do wiadomości i stosowania.

Powyższą zmianę nazwy Ministerstwa mieć należy na względzie przy zamówieniach nowych druków, pieczęci i t. p.

Warszawa, dn. 30 listopada 1918 r.

Minister:
w. z. Janicki.

Za zgodność
Sekretarz Ministra:
Wiktor Leśniewski.

OKÓLNIK № 3

do Panów Szefów Sekcji, Wice-Prezesa Głównej Komisji Ziemskiej, Naczelników Wydziałów oraz Naczelnika Kancelarji Ministerstwa w przedmiocie powierzenia zastępstwa Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych Panu Szefowi Sekcji, Zygmuntowi Chmielewskiemu.

Wobec tego, iż wskutek choroby zmuszony jestem na czas pewien przerwać czynności w Ministerstwie, powierzam od dnia dzisiejszego Panu Szefowi Sekcji, Zygmuntowi Chmielewskiemu zastępstwo we wszystkich sprawach, należących do kompetencji mego urzędu.

Warszawa, dn. 18 grudnia 1918 r.

Podsekretarz Stanu:
Janicki.

Sekretarz Ministra:
Wiktor Leśniewski

OKÓLNIK № 4

do Panów Inspektorów lasów państwowych i nadleśniczych w przedmiocie należytego współdziałania z władzami wojskowemi przy uskutecznianiu dostaw materjału drzewnego na potrzeby wojska.

Ze względu na konieczność należytego współdziałania z władzami wojskowemi przy wypełnianiu ich zadań w obecnym okresie organizacyjnym, proszę Panów o niezwłoczne wydanie zarządzeń, ażeby ewentualne żądania władz wojskowych spotykały się zawsze z odpowiedniem zrozumieniem i poparciem podwładnych Panom urzędów leśnych.

W szczególności zarządzam, ażeby drzewo z lasów państwowych, żądane na potrzeby wojska — w tych wypadkach, gdy władze wojskowe nie będą mogły płacić za nie gotówką, było wydawane na kredyt za właściwem pokwitowaniem uprawnionych do tego miejscowych władz wojskowych.

Warszawa, dn. 30 grudnia 1918 r.

Minister
Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w. z. Z. Chmielewski.

Szef Sekcji:
w. z. J. Miłobędzki.

PRZEPISY WYKONAWCZE DO DEKRETU O UTWORZENIU RAD GMINNYCH.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Wybory do Rad Gminnych na zasadzie Dekretu z d. 28 listopada 1918 r. powinny być ukończone najdalej do d. 10 stycznia 1919 r.

Jednocześnie z wyborami do Rad Gminnych powinny być dokonane wybory Wójtów i ich zastępców.

Art. 2. W tych gminach, gdzie po ustaniu okupacji dokonano w powszechnem głosowaniu wyborów Wójtów, członków Rad Gminnych i ich zastępców przed wydaniem niniejszych przepisów, nowe wybory całkowite lub częściowe odbędą się tylko w tych wypadkach, gdy tego zażąda w ciągu tygodnia od daty ogłoszenia niniejszych przepisów conajmniej 25-iu wyborców, lub gdy liczba członków Rad Gminnych nie będzie odpowiadała wymaganiom Dekretu z d. 28 listopada 1918 r.

Art. 3. Dla przeprowadzenia wyborów tworzy się w każdej gminie Gminną Komisję Wyborczą. Na czele Komisji stoi Sędzia Pokoju tego okręgu, w którym znajduje się Urząd danej gminy. Sędzia Pokoju powołuje

do składu Komisji z pośród wyborców danej gminy 4-ch członków, czyniąc jednego z nich swym zastępcą.

Przy każdej Komisji Wyborczej może być ustanowiony, zależnie od jej uznania, płatny sekretarz; wysokość jego wynagrodzenia określa Komisja.

Art. 4. Wszystkie koszty, związane z wyborami, ponosi gmina.

Art. 5. Wójt, sołtysi i urzędnicy gminni oraz miejscowe władze policyjne obowiązane są wykonywać rozporządzenia Komisji Wyborczej, dotyczące wyborów.

Zgromadzenia wyborcze.

Art. 6. Gminna Komisja Wyborcza ogłasza za pośrednictwem sołtysów przynajmniej na tydzień przed wyborami o terminie i miejscu Zgromadzenia Wyborczego.

Art. 7. Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Art. 8. Na Zgromadzeniu Wyborczem przewodniczy przewodniczący Gminnej Komisji Wyborczej lub jego zastępca.

Po wyjaśnieniu sposobu wyborów przewodniczący zaprasza do stołu prezydjalnego 2-ch wyborców dla kontrolowania czynności Komisji Wyborczej podczas wyborów i wzywa wyborców do przedstawiania kandydatów na Wójta i jego zastępcę.

Wybór Wójta.

Art. 9. Wybory Wójta i jego zastępcy odbywają się przed wyborami członków Rady Gminnej.

Wybory Wójta i jego zastępcy są tajne i odbywają się za pomocą kartek wyborczych.

Art. 10. Kartki są białe i kolorowe: białą kartkę składa wyborca, głosujący za kandydatem, kolorową zaś — głosujący przeciwko niemu.

Kartki powinny być przygotowane w dostatecznej ilości i opatrzone stemplem Urzędu Gminnego.

Urnę wyborczą należy umieścić w ten sposób, aby obecni nie mogli widzieć, jaką kartkę składa wyborca.

Art. 11. Komisja, doręczając każdemu głosującemu tyle kartek białych i kolorowych, na ilu kandydatów odbywa się tajne głosowanie, sprawdza tożsamość osoby wyborcy i uprawnienie jego do wyborów, oraz wciąga go na listę głosujących.

Art. 12. Po ukończeniu głosowania na danego kandydata przewodniczący wyjmuje w obecności wyborców kartki z urny i opieczętowuje je w kopercie, poczem odbywa się głosowanie na następnego kandydata.

Do obliczania głosów przystępuje Komisja po dokonaniu głosowania na wszystkich członków Rady Gminnej, przyczem nie powinny być brane w rachubę kartki, nieważne ze względów formalnych (np. bez stępla Urzędu Gminnego).

Art. 13. Dwaj kandydaci, którzy otrzymali największą ilość głosów, przedstawiani są Powiatowemu Komisarzowi Ludowemu do zatwierdzenia na stanowisko Wójta i jego zastępcy.

Wybory do Rady Gminnej.

Art. 14. Po dokonaniu głosowania na Wójta i jego zastępcę, przewodniczący wzywa wyborców do przedstawiania kandydatów do Rady Gminnej.

O ile wyborcy nie przedstawią wcale kandydatów lub przedstawią ich w liczbie mniejszej od 18, Komisja Wyborcza sama układa listę kandydatów lub uzupełnia przedstawioną.

O ile wyborcy przedstawią kandydatów w liczbie większej od 18, przewodniczący nie poddaje pod głosowanie tych kandydatów z liczby ponad 18-tu, których nie popiera ustnie lub piśmiennie przynajmniej 25-iu wyborców.

Art. 15. O ile liczba przedstawionych kandydatów do Rady Gminnej wyniesie równo 12-tu, liczba zaś kandydatów na zastępców — 6-iu, w takim razie kandydaci będą uważani za wybranych przez aklamację.

Art. 16. O ile liczba kandydatów przekracza wskazane w poprzednim artykule cyfry, w takim razie kandydaci poddawani są głosowaniu w tej kolei, w jakiej zostali zgłoszeni.

Głosowanie odbywa się przez rozejście się na dwie strony, przyczem za każdym razem oblicza się i notuje liczbę głosów za danym kandydatem.

Art. 17. O ile przynajmniej 25-iu wyborców zażąda co do którego z kandydatów głosowania tajnego, w takim razie głosowanie co do danego kandydata odbywa się za pomocą kartek wyborczych w sposób ustalony dla wyborow Wójta (art. 10, 11 i 12).

Art. 18. Po ukończeniu obliczenia głosów przewodniczący ogłasza rezultat wyborów.

Za wybranych do Rady Gminnej uważa się 12-tu kandydatów, którzy otrzymali największą ilość głosów, 6-iu następnych z kolei wchodzi na zastępców.

Protokułowanie.

Art. 19. Z przebiegu wyborów sporządza się szczegółowy protokuł, który winien zawierać nazwiska członków Gminnej Komisji Wyborczej, czas trwania wyborów, ilość głosujących, sposób głosowania i wynik wyborów. Listy głosujących też powinny być dołączone do protokułu. Protokuł i załącznik podpisuje przewodniczący i przynajmniej 2 członków Komisji Wyborczej. Przewodniczący Komisji przesyła dwa poświadczone przez siebie odpisy protokułu do Powiatowego Komisarza Ludowego, który jeden egzemplarz odsyła do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Zaskarżanie wyborów.

Art. 20. Zaskarżenie wyborów może nastąpić tylko w wypadkach oszustwa, przekupstwa przy wyborach lub gwałtu, wykluczającego wolny lub tajny wybór, lub też jeżeli podczas wyborów zostały pogwałcone przepisy Ustawy Samorządu Gminnego z 1864 r., Dekretu o utworzeniu Rad Gminnych lub niniejszego rozporządzenia wykonawczego.

Art. 21. Skarga winna być złożona w Urzędzie Gminnym na piśmie z dokładnem uzasadnieniem w ciągu 7-iu dni od ogłoszenia wyniku wyborów i zaopatrzona podpisami conajmniej 5 wyborców.

Art. 22. Skarga winna być przesłana niezwłocznie przez Urząd Gminny Powiatowemu Komisarzowi Ludowemu.

Powiatowy Komisarz Ludowy rozstrzyga skargę, przyczem w razie jej uwzględnienia może unieważnić wybory w całości lub części i nakazać nowe. Od decyzji Powiatowego Komisarza Ludowego można w ciągu tygodnia odwołać się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które decyduje ostatecznie.

Warszawa, dn. 5 grudnia 1918 roku.

Minister Spraw Wewnętrznych
Thugutt.

Za zgodność Szef Sekcji Samorządowej
K. Sienkiewicz.

(„Monitor Polski" z d. 6.XII. 1918 r. № 222).

Z MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW.

Do wszystkich urzędów pocztowych i telegraficznych b. okupacji niemieckiej.

Od dn. 10 grudnia 1918 r. obowiązuje następująca taryfa pocztowa i telegraficzna:

A. TARYFA POCZTOWA:

1. **Listy zwykłe:** do wagi 20 gramów—25 fenigów, za każde zaś dalsze 20 gramów lub napoczętą część tychże—15 fen., maksymalna waga listów zwykłych prywatnych wynosi 250 gramów, zaś listów urzędów 1 kilogram. Listy prywatne winny być opłacone tuż przy nadaniu. Przy listach częściowo opłaconych oblicza się brakującą opłatę podwójnie; to samo dotyczy listów zupełnie nieopłaconych.

2. **Pocztówki:** a) pojedyncza pocztówka — 15 fenigów, b) pocztówka z odpowiedzią—30 fenigów.

3. **Druki:** do wagi 50 gramów — 10 fen., za każde zaś dalsze 50 gramów lub napoczętą część tychże — 5 fen. Maksymalna waga wynosi 1 kilogram.

4. **Gazety:** od każdego egzemplarza 5 fenigów,—wydania popołudniowe lub wieczorne, dołączane do wydania porannego i razem z niem wysyłane, wolne są od powyższej opłaty.

5. **Papiery handlowe** oraz **próbki towarowe:** do wagi 250 gramów — 25 fenigów, do 500 gr.—50 fen., do 750 gr.—75 fen., do 1000 gr.—1 marka.

Maksymalna waga 1 kilogram. Druki, gazety, papiery handlowe i próbki towarowe muszą być opłacone tuż przy nadaniu.

Polecenie każdej z powyższych przesyłek listowych kosztuje 25 fen., należytość reklamacyjna—50 fen.

Pojedyńczą należytość reklamacyjną pobiera się również w tym wypadku, jeżeli reklamacja dotyczy dwóch lub więcej przesyłek, nadanych tego samego dnia, w tym samym urzędzie pocztowym, przez jednego i tego samego nadawcę i do jednego i tego samego adresata.

6. **Listy wartościowe:** opłata listów wartościowych składa się: a) z opłaty za polecenie, t. j. 25 fenigów, b) z opłaty od wagi listu, według taryfy dla listów zwykłych, t. j. do 20 gramów — 25 fen., a za każde następne 20 gr. lub część tychże—5 fen. i c) z opłaty od deklarowanej wartości listu, która to opłata wynosi: do 100 marek—25 fen., a za każde dalsze 100 marek lub część tychże — 20 fen. Najniższa łączna opłata jednego listu wartościowego wynosi jednak 1 markę. Listy wartościowe prywatne dopuszczalne są narazie do wartości 1000 marek, urzędowe zaś listy wartościowe bez ograniczenia wartości.

7. **Paczki.** Dopuszczalne są paczki zwykłe, t. j. bez deklarowanej wartości, do wagi 10 kilogramów. Opłata wynosi: do wagi 5 kilogramów—2 marki, za każdy zaś następny kilogram, lub częś tegoż—1 markę. Adres posyłkowy kosztuje 3 fen.

8. **Przekazy:** opłata do 10 marek—40 fenigów. od 11 do 100 marek—70 fen., za każde zaś dalsze 100 marek—20 fen. Na jeden przekaz wolno przesłać najwyżej 600 marek. Blankiet przekazowy kosztuje 5 fen.

Listy wartościowe, paczki i przekazy muszą być opłacone tuż przy nadaniu.

B. TARYFA TELEGRAFICZNA.

1. Za krajowe depesze zamiejskie: za każdy wyraz nie więcej, niż 15 liter liczący — 20 fenigów, najmniej jednak za jedną depeszę — 2 marki.

2. Za depesze miejscowe (miejskie) za każdy wyraz — 10 fen., najmniej jednak za jedną depeszę 1 markę.

3. Za depesze do państw ościennych za każdy wyraz po 50 fen., najmniej jednak za jedną depeszą — 3 marki.

Za odpis depeszy po 1 marce od każdych 100 wyrazów, lub napoczętą część tychże. Za dalsze wysłanie depeszy pocztą 25 fen. markami pocztowemi na depeszy nadanej. Za skrócony adres telegraficzny 100 marek rocznie, do Nowego Roku zaś—10 marek. Pokwitowania na nadane depesze wydaje się tylko na żądanie i za opłatą 25 fen. od depeszy. Za depesze **pilne** pobiera się potrójną opłatę. Agencje telegraficzne zatwierdzone przez Ministerstwo opłacają połowę taryfy normalnej.

C. TARYFA TELEFONICZNA.

a) **Sieci lokalne:** opłata za abonament w obrębie 2 kilometrów od stacji centralnej, przy ilości abonentów: do 100, od 100 do 500, wyżej 500.

1. Za aparat telefoniczny główny rocznie: 240 marek, 360 marek, 420 marek.

2. Za aparat dodatkowy rocznie: 75 marek, 120 marek, 180 marek.

3, Za każde 200 metrów lub część 200 metrów ponad 2 kilometry: 12 marek, 15 marek, 18 marek.

4. Za przeniesienie telefonu w tej samej posesji: 24 marki, 30 marek, 48 marek, za przeniesienie telefonu do innej posesji: 48 marek, 60 marek, 96 marek.

5. Za dodatkowy dzwonek: 18 marek, 18 marek, 18 marek.

b) **Telefony międzymiastowe:**

1. Opłata za rozmowę 3-minutową: w promieniu 25 kilometrów od stacji 1 marka, w promieniu do 50 kilometrów—2 marki, w promieniu 100 kilometrów—3 marki, w promieniu 130 kilometrów—4 marki, w promieniu 200 kilometrów—5 marek i za każde dalsze 50 kilometrów po 1 marce dodatkowo.

2. Za rozmowy pilne pobiera się potrójną opłatę.

3. Za wezwanie przez posłańca 1 markę.

Przepisy wykonawcze.

Na mocy uchwały Rady Ministrów pozamiejscowa korespondencja urzędowa wszystkich państwowych władz, urzędów i organów jest wolna od zwykłej opłaty należytości tak pocztowych, jak i telegraficznych. Korespondencja ta winna być zaopatrzona pieczęcią urzędową, numerem przesyłanych aktów oraz dodatkiem: „Sprawa Urzędowa — wolna od opłaty pocztowej”—i dotyczyć interesu państwowego, nie zaś prywatnego.

Narazie wznowione są we wszystkich urzędach pocztowych następujące czynności urzędowe:

1. Przyjmowanie i wydawanie **zwykłych i poleconych** przesyłek listowych, t. j. listów, pocztówek, druków, gazet, papierów handlowych i próbek towarowych.

2. Przyjmowanie i wydawanie listów wartościowych.

3. Przyjmowanie i wydawanie paczek zwykłych, t. j. bez deklarowanej wartości, oraz

4. Przyjmowanie i wydawanie zwykłych depesz.

Natomiast czynności przekazowe będą wznowione dopiero w najbliższym czasie, o czem wydane będzie osobne zarządzenie.

Równocześnie dołącza się wykaz urzędów pocztowo-telegraficznych, które zostały uruchomione do dnia 5-go grudnia 1918 r.

Warszawa, dnia 6 grudnia 1918 r.

Minister Poczt i Telegrafów
T. Arciszewski.

WYKAZ

urzędów pocztowo-telegraficznych na obszarze b. okupacji **niemieckiej**, czynnych do dnia 5-go grudnia 1918 r.

Ziemia Warszawska:

Aleksandrów, Brześć Kujawski, Bielawy, Błonie, Ciechocinek, Gombin, Góra Kalwarja, Gostynin, Grodzisk, Grójec, Jabłonna, Kałuszyn, Krośniewice, Kutno, Łowicz, Modlin, Mogielnica, Nasielsk, Nieszawa, Nowy Dwór, Mińsk Mazowiecki, Otwock, Piaseczno, Płońsk, Praga, Pruszków, Pułtusk, Rembertów, Radzymin, Skierniewice, Sochaczów, Stara Wieś, Tarczyn, Tłuszcz, Włocławek, Wołomin, Waganiec, Wyszków, Żychlin, Żyrardów.

Ziemia Kaliska:

Dąbie, Kalisz, Koło, Konin, Łęczyca, Ozorków, Poddębice, Pyzdry, Praszka, Rudniki, Słupca, Sieradz, Turek, Wieluń, Warta, Zduńska Wola.

Ziemia Piotrkowska:

Będzin, Brzeziny, Częstochowa, Kłobuck, Koluszki, Konstantynów, Łask, Łódź, Myszków, Pabjanice, Rawa, Strzemieszyce, Sosnowice, Tomaszów Brz., Zawiercie, Zgierz.

Ziemia Płocka:

Bieżuń, Bielsk, Ciechanów, Lipno, Lubicz, Mława, Płock, Przasnysz, Raciąż, Rypin, Staroźreby, Skępe, Sierpc, Wyszogród.

Ziemia Siedlecka:

Garwolin, Łuków, Siedlce, Sokołów, Węgrów.

Ziemia Łomżyńska:

Kolno, Łomża, Łapy, Maków, Małkinia, Ostrołęka, Ostrów, Rożan, Wysokie Mazow., Zambrów.

WYKAZ

urzędów pocztowo-telegraficznych na obszarze byłej okupacji **austrjackiej**, czynnych do dnia 5 grudnia 1918 r.

Urzędy I klasy:

Biłgoraj, Busk, Chełm, Dąbrowa, Dęblin, Działoszyce, Działoszyn, Granica, Hrubieszów, Janów, Jędrzejów, Kielce, Koniecpol, Kozienice, Kraśnik, Krasnostaw, Lubartów, Lublin, Miechów, Puławy, Noworadomsk, Olkusz, Opatów, Opoczno, Ostrowiec, Pińczów, Piotrków, Radom, Sandomierz, Skarżysko, Staszów, Szczekociny, Szydłowiec, Tomaszów Lub., Wierzbnik, Włoszczowa, Wolbrom, Zamość, Zwierzyniec.

Urzędy II klasy:

Annopol, Bełchatów, Bełżyce, Chęciny, Chmielnik, Gorzkowice, Jedlińsk, Iwaniska, Iłża, Kazimierza Wielka, Klimontów, Kłomnice, Koprzywnica, Łęczna, Łaszczów, Lipsko, Nowa Brzeźnica, Nowy Korczyn, Opole, Osiaków, Ożarów, Pajęczno, Pilica, Pradła, Proszowice, Przedbórz, Przysucha, Piaski, Radoszyce, Rudniki, Silniczka, Skała, Skalbmierz, Skaryszew, Sławków, Słomniki, Stopnica, Strzemieszyce, Suchedniów, Sulejów, Szczebrzeszyn, Szczerców, Szydłów, Solec, Tarnogród, Wąwolinca, Widawa, Wodzisław, Wolborz, Zaklików, Zawichost, Żarki.

(„Monitor Polski" z d. 11.XII. 1918 r. № 226).

RUCH SŁUŻBOWY.

ZAMIANOWANI:

Na zasadzie art. 32 Dekretu o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Radca Ministerjalny Feliks Ubysz — Naczelnikiem Wydziału pełniącym obowiązki Szefa Sekcji III,
Radca Ministerjalny Alfred Okołowicz — Naczelnikiem Wydziału Reform Agrarnych,
Dr. Kazimierz Esden-Tempski — Naczelnikiem Wydziału Spraw Przejściowych.

Na zasadzie art. 8 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich — **Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianował:**

Zygmunta Nagórskiego — członkiem stałym Głównej Komisji Ziemskiej,
Józefa Makulskiego — członkiem stałym Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łodzi,
Stefana Rdułtowskiego — członkiem stałym Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łomży.

Na zasadzie art. 26 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich — **Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianował:**

referenta Głównej Komisji Ziemskiej Witolda Żbikowskiego — starszym referentem tej-że Komisji.

Na zasadzie art. 16 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Stanisław Kałużyński — inspektorem ziemskim okręgowym przy Komisji Ziemskiej Okręgowej w Kielcach,

Stanisław Rosłoniec — inspektorem ziemskim okręgowym przy Komisji Ziemskiej Okręgowej w Warszawie.

Na zasadzie art. 4 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Mieczysław Nostitz-Jackowski — komisarzem ziemskim przydzielonym do Głównej Komisji Ziemskiej,
Jan Godlewski — komisarzem ziemskim w Wysokiem-Mazowieckiem,
Marjan Kiedrzyński — komisarzem ziemskim w Warszawie,
Władysław Krzaczyński — komisarzem ziemskim w Ciechanowie,
Stanisław Łączyński — komisarzem ziemskim, pełniącym obowiązki inspektora ziemskiego przy Komisji Ziemskiej Okręgowej w Lublinie,
Jan Nejman — komisarzem ziemskim w Częstochowie,
Bolesław Nowakowski — komisarzem ziemskim w Radomiu,
Józef Ścięgosz — komisarzem ziemskim, pełniącym obowiązki inspektora ziemskiego przy Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łomży,
Władysław Włoczewski — komisarzem ziemskim w Puławach,
Juljan Wojtowicz — komisarzem ziemskim w Lublinie,
Jan Zakrzewski — komisarzem ziemskim w Ostrowi,
Zygmunt Zembrzuski — komisarzem ziemskim w Zamościu,
Stanisław Zółtowski — komisarzem ziemskim we Włocławku.

Na zasadzie art. 5 Przepisów tymczasowyeh o Urzędach Ziemskich zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Stanisław Chmieliński — podkomisarzem ziemskim w Sokołowie,
Bolesław Ehrenfeucht — podkomisarzem ziemskim, pełniącym obowiązki komisarza ziemskiego w Końskich,
Stefan Jasiński — podkomisarzem ziemskim, pełniącym obowiązki komisarza ziemskiego w Pułtusku,
Wincenty Leśniewski — podkomisarzem ziemskim, pełniącym obowiązki komisarza ziemskiego w Łowiczu,
Karol Smoleński — podkomisarzem ziemskim, pełniącym obowiązki komisarza ziemskiego w Opatowie,
Zdzisław Szczepkowski — podkomisarzem ziemskim, pełniącym obowiązki komisarza ziemskiego w Sokołowie,
Jerzy Sztekiel — podkomisarzem ziemskim w Ciechanowie.

ZMARŁ:

Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej w Warszawie
SZYMON KONARSKI.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 3386